

Аделіна Єфіменко

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПЕРШОЇ СИМФОНІЇ ЛЯТОШИНСЬКОГО В БЕРЛІНІ НА XVII СИМПОЗИУМІ «ШОСТАКОВИЧ І АВАНГАРД 20-х РОКІВ»

Вагомий репрезентант ініціатив і завдань Німецької спілки Дмитра Шостаковича – наукова, видавнича, популяризаторська, фестивальна діяльність, спрямовані на багаторівневе поширення та вивчення спадщини композитора у Європі. Періодично відбуваються наукові симпозиуми. Цьогоріч XVII – «Шостакович і авангард 20-х років» – відбувся в Берліні і був оголошений президентом Кшиштофом Меєром (відомим польським композитором, який особисто знав Шостаковича і присвятив життя вивченню творчого доробку Великого майстра), а також віце-президентом і комерційним директором Аннеттою Сальмон «найбільш успішним і плідним за всю історію існування Німецької спілки Дмитра Шостаковича».

«Науковий інтерес до особистості і творчого доробку Дмитра Шостаковича з роками збільшується, об'єм його творчості доповнюється раніше невідомими, часом навіть випадково знайденими в архівах та приватних бібліотеках нотними знахідками» – констатував К. Меєр на відкритті симпозиуму. Програму симпозиуму доповнили концерти, відкриті дискусії, виставка боннського художника Роберта Гепеля і презентація творів Шостаковича, які ще не публікувалися.

Насичена програма симпозиуму включала доповіді німецьких, італійських, польських і російських експертів Шостаковича (Фрідберта Штреллера, Герда Рінекера, Герда Мюллера, Бернда Фойхтнера, Готфріда Еберле, Левона Акопяна, Ольги Домбровської, Володимира Гуревича). Україну представляла доктор мистецтвознавства, професор Львівського національного університету ім. Франка і Київського інституту музики ім. Глієра Аделіна Єфіменко з доповіддю «Симфонії № 1 Дмитра Шостаковича і Бориса Лятошинського: на порозі передчуття і реальності».

У якості преамбули до глибокого компаративного дослідження партитур Перших симфоній музикознавець представила роботи українських експертів творчості Бориса Лятошинського – Маріани Копиці, Ігора Савчука, Мирослави Новакович, Діани Каневської.

Наша доповідь отримала великий резонанс серед музикознавців, адже вперше наукові кола Німеччини почули не тільки ім'я, а й музику Першої симфонії Лятошинського. Більшість німецьких експертів Шостаковича були не знайомі з іменем нашого великого класика, сучасника Шостаковича, незважаючи на те, що Лятошинський переживав у часи сталінізму ті ж самі страждання, приниження, страх, абсурдні звинувачення у непролетарському модернізмі й авангардних абстракціях музичної мови своїх творів, як і Шостакович. Під час дискусії і в кулуарах лунали риторичні запитання про те, як могло статися, що ім'я Лятошинського взагалі не відоме у Європі? І це була реакція лише на Першу симфонію! Перспектива вивчення творчості Лятошинського німецькими музикознавцями стала очевидною після завершення симпозиуму, коли до нас постійно зверталися з проханнями надсилати інформацію про концерти з творами Лятошинського в Україні, записи, нотні джерела тощо.

Найсвіжіша інформація стосувалася, однак, не виконання симфоній Лятошинського в Україні, а запису Баварським радіо його Третьої симфонії у першій редакції, яку здійснила українська диригентка Оксана Линів з Бамберзьким оркестром (трансляція ще не відбулася). З приводу цього К. Меєр натхненно пригадав про відгуки сучасників про Лятошинського: «Я пам'ятаю авторитетну для мене думку, яку висловив Ігор Белза з приводу Третьої симфонії Лятошинського. Він стверджував, що це найкраща симфонія XX століття!» Після прослуховування Першої симфонії К. Мейер підсумував думку всіх музикознавців – учасників симпозіуму: «З великим інтересом я двічі переслухав Першу симфонію Лятошинського. Це прекрасний твір. На превеликий жаль ця музика невідома на Заході».

З детальною інформацією і матеріалами симпозіуму можна ознайомитися на веб-сторінці Німецької спілки Дмитра Шостаковича: <http://www.schostakowitsch.de/>

Аделіна Сфіменко, Кишиштоф Меєр

